Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0065

Üldsuse juurdepääs dokumentidele – 2022.–2024. aasta aruanne

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2026. aasta resolutsioon üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele – 2022.–2024. aasta aruanne (2025/2137(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping), eriti selle artikleid 1, 9, 10, 11 ja 16,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping), eriti selle artiklit 15,

– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“), eriti selle artikleid 41 ja 42,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele[1],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta liidu institutsioonide ja organite suhtes[2],

– võttes arvesse komisjoni 30. aprilli 2008. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (COM(2008)0229),

---

1 EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj.
2 ELT L 264, 25.9.2006, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj.

– võttes arvesse komisjoni 21. märtsi 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (COM(2011)0137),

– võttes arvesse oma 15. detsembri 2011. aasta esimese lugemise seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele[3],

– võttes arvesse komisjoni 11. veebruari 2025. aasta teatist „Komisjoni tööprogramm 2025“ (COM(2025)0045) ja selle lisasid ning selles väljendatud kavatsust võtta tagasi ettepanekud COM(2011)0137 ja COM(2008)0229 muuta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele,

– võttes arvesse komisjoni 4. detsembri 2024. aasta otsust (EL) 2024/3080, millega kehtestatakse komisjoni kodukord ja muudetakse otsust C(2000) 3614[4],

– võttes arvesse oma 14. septembri 2017. aasta resolutsiooni ELi institutsioonide läbipaistvuse, vastutuse ja usaldusväärsuse kohta[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta[6],

– võttes arvesse oma 10. veebruari 2021. aasta resolutsiooni üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele[7],

– võttes arvesse oma 13. juuli 2023. aasta resolutsiooni üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele – 2019.–2021. aasta aruanne[8],

– võttes arvesse oma 14. märtsi 2024. aasta resolutsiooni aja kohta, mis kulub Euroopa Komisjonil dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemiseks[9],

---

3 ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 159.
4 ELT L, 2024/3080, 5.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3080/oj.
5 ELT C 337, 20.9.2018, lk 120.
6 ELT L 305, 26.11.2019, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
7 ELT C 465, 17.11.2021, lk 54.
8 ELT C, C/2024/4014, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4014/oj.
9 ELT C, C/2024/6560, 12.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6560/oj.

– võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikat,

– võttes arvesse Üldkohtu 17. juuli 2024. aasta otsust kohtuasjas T-689/21, Auken jt *vs*. komisjon, ja kohtuasjas T-761/21, Courtois jt *vs*. komisjon[10],

– võttes arvesse Üldkohtu 14. mai 2025. aasta otsust kohtuasjas T-36/23, Stevi ja The New York Times *vs*. komisjon[11],

– võttes arvesse Euroopa Ombudsmani aruandeid ja otsuseid, eelkõige eriaruannet OI/2/2022/OAM[12] ning otsuseid juhtumites 1316/2021/MIG[13] ja 1499/2021/SF[14],

– võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 7 ja artiklit 149,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A10-0011/2026),

A. arvestades, et ELi aluslepingutega on tagatud igale kodanikule demokraatliku osalemise õigus ning õigus läbipaistvale otsustusprotsessile, mis tähendab, et ELi institutsioonid, organid ja asutused peavad andma üldsusele juurdepääsu dokumentidele; arvestades, et see dokumentidega tutvumise põhiõigus, mis on kaitstud aluslepingute ja hartaga, võimaldab tegelikku kodanikepoolset kontrolli[15] ja seetõttu tuleks seda kasutada proaktiivselt;

---

10 Kohtuotsus, Üldkohus, 17. juuli 2024, Auken jt *vs*. komisjon, T-689/21, ECLI:EU:T:2024:476, ning Courtois jt *vs*. komisjon, T-761/21, ECLI:EU:T:2024:477.

11 Kohtuotsus, Üldkohus, 14. mai 2025, Stevi ja The New York Times *vs*. komisjon, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483.

12 Euroopa Ombudsmani 21. septembri 2023. aasta eriaruanne – Euroopa Ombudsmani strateegiline uurimine selle kohta, kui palju aega kulub Euroopa Komisjonil dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemiseks (OI/2/2022/OAM).

13 Euroopa Ombudsmani 12. juuli 2022. aasta otsus, mis käsitleb Euroopa Komisjoni keeldumist anda üldsusele juurdepääs komisjoni presidendi ja teatud ravimifirma tegevjuhi vahel COVID-19 vaktsiini ostmise teemal vahetatud tekstsõnumitele (juhtum 1316/2021/MIG).

14 Euroopa Ombudsmani 27. juuni 2022. aasta otsus, mis käsitleb Euroopa Liidu Nõukogu keeldumist anda üldsusele täielik juurdepääs dokumentidele, mis puudutavad digiturgude määruse eelnõuga seotud läbirääkimisi (1499/2021/SF).

15 ELi lepingu artikli 10 lõige 3, arvestades selle preambuli kolmeteistkümnendat põhjendust ning artikli 1 teist lõiku ja artiklit 9 ning ELi toimimise lepingu artiklit 15.

B. arvestades, et Euroopa Liidu Kohus on kinnitanud, et üldsuse juurdepääs dokumentidele on osalusdemokraatia oluline osa; arvestades, et Euroopa Liidu Kohus on sedastanud, et avalik kontroll seadusandlikus töös kasutatava teabe üle on demokraatlike volituste nõuetekohase teostamise ja demokraatlike õiguste kasutamise eeltingimus; arvestades, et Euroopa Liidu Kohus on samuti rõhutanud, et läbipaistvus on seadusandliku menetluse lahutamatu osa ning et otsused tuleb teha nii avatult kui võimalik ja kodanikele võimalikult lähedal;

C. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1049/2001 tunnistatakse dokumentidele veelgi ulatuslikuma juurdepääsu andmise erilist tähtsust juhtudel, kui ELi institutsioonid tegutsevad seadusandjana, ja rõhutatakse erilist vajadust tagada seadusandlusega seotud dokumentidele vahetu juurdepääs;

D. arvestades, et kodanikud ootavad avaliku sektori asutustelt õigustatult läbipaistvust, tõhusust ja vastutust ning ELi institutsioonid, organid ja asutused peaksid vastama nendele ootustele selgelt ja arusaadavalt; arvestades, et avatus ja hea valitsemistava ELi toimimises ja selle otsustusprotsessis on hädavajalikud selleks, et kodanikud tunneksid usaldust ELi vastu ning et tagada haldusasutuste suurem legitiimsus, tulemuslikkus ja vastutavus; arvestades, et avatuse ja läbipaistvuse põhimõtted peaksid peale otsustusprotsessi kehtima ka teksti koostamise viisi suhtes;

E. arvestades, et õigeaegne juurdepääs usaldusväärsele ja õigele teabele on äärmiselt oluline selleks, et kaitsta väärinfo eest ja võidelda tulemuslikult desinformatsiooni leviku vastu; arvestades, et viivitused sellise juurdepääsu andmisel kahjustavad seda protsessi;

F. arvestades, et EL rajaneb esindusdemokraatial ning selle institutsioonid, organid ja asutused peavad järgima rangemaid läbipaistvuse ja usaldusväärsuse standardeid, et võimaldada tõhusat avalikku kontrolli ja kodanike sisulist osalemist heas valitsemistavas;

G. arvestades, et Euroopa Ombudsmanil on olnud keskne roll selle tagamisel, et üldsusel oleks juurdepääs dokumentidele, sealhulgas eriaruandes OI/2/2022/OAM soovituste esitamise teel; arvestades, et ELi institutsioonid peavad tagama, et Euroopa Ombudsman saab jätkata selle rolli tulemuslikku täitmist;

H. arvestades, et selles Euroopa Ombudsmani eriaruandes kajastatud strateegilisest uurimisest ilmnes, et komisjoni menetlustes esinevad süsteemsed ja märkimisväärsed viivitused, eelkõige kui menetleti kordustaotlusi (esialgse vastuse läbivaatamise taotlused) pärast algset keeldumist anda kodanikele juurdepääs dokumentidele;

I. arvestades, et juhtumi 1499/2021/SF puhul leidis Euroopa Ombudsman ühemõtteliselt, et nõukogu keeldumine anda üldsusele

täielik juurdepääs seadusandlike läbirääkimistega seotud dokumentidele kujutab endast haldusomavoli;

J. arvestades, et ei ole ette nähtud karistusi puhuks, kui ei järgita määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklis 7 sätestatud 15-päevast tähtaega dokumentidele juurdepääsu lubamisel või juurdepääsu lubamisest keeldumisel;

K. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1049/2001 tunnistatakse dokumentidele ulatusliku juurdepääsu andmise tähtsust juhtudel, kui ELi institutsioonid tegutsevad seadusandjana, ja rõhutatakse vajadust tagada seadusandlusega seotud dokumentidele vahetu juurdepääs;

L. arvestades, et 2021. aasta mais taotles üks ajakirjanik juurdepääsu dokumentidele, sealhulgas komisjoni presidendi ja Pfizeri vahel vahetatud tekstsõnumitele, kuid komisjon väitis, et vastavalt dokumentide registreerimise sise-eeskirjadele tal ei ole sellist teavet; arvestades, et murettekitav on viis, kuidas komisjon seda juhtumit käsitles; arvestades, et Euroopa Ombudsman jõudis järeldusele, et see komisjoni vastus kujutas endast haldusomavoli, ja esitas juhtumi järelmeetmetena mitu soovitust, sealhulgas selle kohta, kuidas säilitada tekstsõnumeid, ja soovitas teha uue otsingu kooskõlas määruses (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta sätestatud kohustustega; arvestades, et 14. mail 2025 tühistas Üldkohus komisjoni otsuse tekstsõnumid avaldamata jätta; arvestades, et kohtu hinnangul ei esitanud komisjon usutavat selgitust põhjendamaks, miks tal neid sõnumeid ei ole[16];

M. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 alusel loetakse tekstsõnumid dokumentideks, kui need puudutavad küsimusi, mis on seotud institutsiooni vastutusalasse kuuluva poliitika, tegevuse või otsusega, kuna „dokument“ on määratletud kui mis tahes sisu, olenemata teabekandjast (paberil, elektroonilises vormis või heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestisena); arvestades, et see ei tähenda, et kõik vahetatavad tekstsõnumid peavad olema registreeritud ja kättesaadavad, vaid ainult need, mis on seotud ELi poliitika, tegevuse või otsustega; arvestades, et komisjon võib siiski otsustada keelduda üldsusele sellistele sõnumitele täieliku juurdepääsu andmisest, kui on kohaldatav mõni määruses (EÜ) nr 1049/2001 sätestatud erand, näiteks ärihuvide kaitse;

N. arvestades, et komisjon avaldas 6. oktoobril 2025 *Euroopa Liidu Teatajas* (C/2025/5423) ametlikult tagasi võetud seadusandlike ettepanekute nimekirja, mis sisaldas ka ettepanekuid COM(2011)0137 ja COM(2008)0229, mille mõlema eesmärk oli

---

16 Kohtuasi T-36/23, Stevi ja The New York Times *vs*. komisjon, pressiteade: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2025-05/cp250060et.pdf.

muuta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele, pidades silmas Lissaboni lepingu ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta jõustumist, ning arvestades, et komisjon märkis seejuures, et 2011. aastast saadik kestnud aastatepikkuse seadusandliku ummikseisu järel ei ole kokkulepet endiselt oodata; arvestades, et see jätkuv ummikseis tekitab muret selle pärast, et üksnes 2001. aasta raamistikule tuginemisest ei pruugi enam piisata, et tugevdada tegelikult üldsuse õigust tutvuda ELi dokumentidega tänapäevases institutsioonilises ja tehnoloogilises kontekstis;

O. arvestades, et tehisintellektitehnoloogiate kiire areng toob kaasa nii võimalusi kui ka proovikive ELis ning selle institutsioonides, organites ja asutustes õige ja läbipaistva teabe tagamisel, kuna asjakohaselt kavandatud ja juhitud tehisintellektisüsteemid võivad aidata avastada ja piirata väärinfot ja desinformatsiooni ning soodustada seeläbi teadlikku avalikku arutelu, tingimusel et nende kasutuselevõtul austatakse täielikult põhiõigusi, edendatakse vastutust ja järgitakse rangeimaid läbipaistvusnõudeid, et säilitada üldsuse usaldus ja tugevdada demokraatlikku valitsemistava;

P. arvestades, et kohtuasjas C-588/21 P[17], mis puudutas mänguasjade ohutust käsitlevatele tehnilistele standarditele juurdepääsu taotlevate mittetulunduslike organisatsioonide taotlust, leidis Euroopa Kohus, et komisjon oleks pidanud määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 alusel tunnistama ülekaalukat üldist huvi, mis õigustab selliste harmoneeritud standardite avalikustamist;

1. rõhutab tungivalt, et läbipaistvus ja juurdepääs dokumentidele kujutavad endast ELi õiguse kohaselt põhiõigust ning on äärmiselt olulised läbipaistva, demokraatliku, vastutava ja sisulise kodanikuaktiivsuse tagamiseks;

Aastaaruanded dokumentidele üldsuse juurdepääsu kohta

2. märgib, et 2024. aastal muutis komisjon oma läbipaistvusraamistikku, võttes vastu muudetud kodukorra, et täpsustada määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaseid reegleid dokumentidele üldsuse juurdepääsu kohta; rõhutab, et mõned sidusrühmad väljendasid muudetud reeglite pärast muret, eelkõige seoses sellega, mida määratluse kohaselt loetakse dokumendiks, täiendavate eranditega dokumentide registreerimise kohustusest ja avalikustamata jätmise eeldustega, selle määratluse ning nende erandite ja eelduste vastavusega Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale ning asjaoluga, et need kahjustaksid läbipaistvust, mis kujutaks endast sammu tagasi, ja ka määruse (EÜ) nr 1049/2001 ühetaolist kohaldamist;

---

17 Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. märts 2024, Public.Resource.Org Inc. ja Right to Know CLG *vs*. Euroopa Komisjon jt, C-588/21 P, ECLI:EU:C:2024:201.

3. märgib, et 2024. aastal sai komisjon 6 938 esialgset dokumentidele juurdepääsu taotlust ja 641 kordustaotlust, nii et kordustaotlusi oli 7 % rohkem kui 2023. aastal[18]; märgib, et 2023. aastal sai komisjon 7 274 esialgset dokumentidele juurdepääsu taotlust ja 599 kordustaotlust, nii et kordustaotlusi oli 43 % rohkem kui 2022. aastal[19]; märgib, et 2022. aastal sai komisjon 7 410 esialgset dokumentidele juurdepääsu taotlust ja 418 kordustaotlust, nii et kordustaotlusi oli 17,8 % rohkem kui 2021. aastal[20];

4. rõhutab, et komisjon otsustas kordustaotlustes anda dokumentidele osalise või täieliku juurdepääsu 2022. aastal 51 %-l juhtudest, 2023. aastal 85 %-l juhtudest ja 2024. aastal 60 %-l juhtudest; märgib, et kordustaotluste arv suurenes, samal ajal kui esialgsete taotluste arv vähenes, ning et otsuste osakaal muutus kordustaotluste etapis vastupidiseks; juhib tähelepanu sellele, et see näitab, et esialgseid taotlusi ei hinnatud põhjalikult;

5. rõhutab asjaolu, et 31. detsembri 2024. aasta seisuga sisaldas Euroopa Parlamendi avalik dokumendiregister 918 803 viidet (2023. aasta lõpus 898 267 viidet); märgib, et üldine positiivsete vastuste määr oli jätkuvalt kõrge – 91 %, kusjuures keskmine taotluste menetlemise aeg oli ligikaudu üheksa tööpäeva[21];

6. tunnistab, et kõigist ELi institutsioonidest sai kõige rohkem dokumentidele juurdepääsu taotlusi komisjon, kusjuures kõige rohkem taotlusi sai komisjoni peasekretariaat ning tervise ja toiduohutuse peadirektoraat;

7. märgib, et komisjon andis 2024. aastal esialgsete taotluste etapis 5 542 vastust ja kordustaotluste etapis 305 vastust, samal ajal kui teised ELi institutsioonid tegid läbipaistvuse suurendamisel samuti edusamme: 2024. aasta lõpus sisaldas nõukogu register üle 527 000 dokumendi, millest üle 72 % olid avalikult kättesaadavad, ja ta menetles rohkem kui 2 800 juurdepääsu taotlust, mis olid saadud

---

18 Komisjoni 19. mai 2025. aasta aruanne määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) kohaldamise kohta 2024. aastal (COM(2025)0239).

19 Komisjoni 3. juuli 2024. aasta aruanne määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) kohaldamise kohta 2023. aastal (COM(2024)0266).

20 Komisjoni 13. septembri 2023. aasta aruanne määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) kohaldamise kohta 2022. aastal (COM(2023)0523).

21 Euroopa Parlament, „Üldsuse juurdepääs dokumentidele 2024 – Euroopa Parlamendi aastaaruanne“, presidentuuri peadirektoraat, läbipaistvusüksus, mai 2025.

peamiselt kodanikuühiskonnalt ja akadeemilistelt ringkondadelt, andes täieliku või osalise juurdepääsu 85 %-l juhtudest[22];

8. väljendab nende suundumuste üle heameelt, kuna need rõhutavad ELi jätkuvat pühendumust läbipaistvusele keeruliste õiguslike ja poliitiliste probleemide kontekstis; märgib siiski, et 85 % läbivaadatud juhtumite puhul ei teinud komisjon otsust ettenähtud tähtaja jooksul ja 60 % puhul oli viivitus pikem kui 60 tööpäeva;

Hiljutine areng

9. rõhutab, et vastavalt määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 6 tuleks isegi juhul, kui teatav teave tuleb põhjendatud juhtudel jätta avalikustamata, kaaluda osalist avalikustamist ja avalikustada taotletud dokumendi ülejäänud osad, võttes arvesse ülekaalukat üldist huvi läbipaistvuse ja avalikustamise vastu, mis hõlmab usaldusväärse valitsemistava, institutsioonilise tõhususe, demokraatliku vastutuse ja otsustusprotsessis kodanike suurema osalemise põhimõtet;

10. on kindlalt veendunud, et jõuline ja järjepidev pühendumus dokumentidega tutvumise õiguse tagamisele ja läbipaistvusele on ELi demokraatliku süsteemi tugisammas, mis suurendab kodanike kaasatust ja osalemist ning aitab kaasa heale valitsemistavale ja usaldusväärsele finantsjuhtimisele; on praeguseid hübriidohte ja -sõdu arvesse võttes veendunud, et oluline on aidata võidelda vandenõuteooriate ja desinformatsiooni vastu ning et sellele pühendumine aitab tugevdada ELi vastupanuvõimet välissekkumiste ja ELi terviklikkuse õõnestamise katsete suhtes;

11. on seisukohal, et proaktiivse lähenemisviisi rakendamine ning kiiremate, vähem koormavate ja kergemini kasutatavate menetluste kehtestamine juurdepääsu andmisest keeldumise kohta esitatud kaebuste käsitlemisel aitaks tagada tegeliku läbipaistvuse, hoida ära õigusvaidlusi ning vältida tarbetut kulu ja koormust;

12. väljendab muret ELi institutsioonides, organites ja asutustes ametlike dokumentide pideva liigse salastamise pärast, millega rikutakse läbipaistvuspõhimõtet; kordab oma pikaajalist üleskutset, mida ta on teinud oma varasemates resolutsioonides üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele, kehtestada selged, järjepidevad ja õiguslikult siduvad reeglid, millega reguleeritaks dokumentide salastamist ja salastatuse kustutamist, et tagada demokraatlik vastutus;

---

[22] Komisjoni 3. juuli 2024. aasta aruanne määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) kohaldamise kohta 2023. aastal (COM(2024)0266).

13. märgib murega, et dokumentidele juurdepääsu taotluste puhul on inimeste tavaline probleem see, et institutsioonid, organid või asutused keelduvad juurdepääsu andmisest ebaoluliste argumentide alusel ning et institutsioonid käsitlevad sarnaseid dokumentidele juurdepääsu taotlusi ebajärjekindlalt;

14. väljendab muret määruse (EÜ) nr 1049/2001 artiklis 4 sätestatud erandite sagedase kasutamise pärast, et keelduda dokumentidele täieliku juurdepääsu andmisest; rõhutab, et läbipaistvus ja juurdepääs dokumentidele peab jääma üldreegliks ning et tugineda võib piiratud arvule asjaomastes õigusaktides kindlaks määratud põhjendatud eranditele – näiteks julgeolekukaalutlustel – ja neid tuleb tõlgendada kitsalt; tuletab meelde, et Euroopa Ombudsmani sõnul peaks igasugune erand või piirang dokumentidele või teabele, sealhulgas seadusandlusega seotud dokumentidele, üldsuse juurdepääsu andmisel olema erandlik ja piirduma üksnes hädavajalikuga; kordab, et institutsioon, organ või asutus, kes kavatseb tugineda mõnele selles artiklis dokumentidele juurdepääsu andmise suhtes sätestatud erandile, peab asjaolusid igal üksikjuhul objektiivselt ja eraldiseisvalt hindama; nõuab, et ELi institutsioonid, organid ja asutused lõimiksid sellise hindamise oma tavadesse, mida nad rakendavad dokumentidele juurdepääsu andmisel;

15. kutsub komisjoni üles tagama komiteemenetluse kohaselt tehtud otsuste läbipaistvuse; tuletab meelde, et komiteemenetluse puhul leidis Euroopa Liidu Kohus, et liikmesriikide seisukoha avaldamine ei kahjusta iseenesest otsustusprotsessi[23];

16. on mures selle pärast, et mõne ELi asutuse dokumentidele juurdepääsul esineb raskusi ning et need asutused takistavad üldsuse juurdepääsu dokumentidele ja nõuetekohast kontrolli; rõhutab, et ELi asutused peavad suurendama läbipaistvust ja andma dokumentidele juurdepääsu omal algatusel; peale selle nõuab, et ELi asutused rakendaksid oma dokumentidele juurdepääsu poliitikas määrust (EÜ) nr 1049/2001; kutsub eelkõige Euroopa Liidu Varjupaigaametit üles andma Euroopa Parlamendile õigeaegse juurdepääsu oma dokumentidele, eelkõige teabele ja analüüsidele turvaliste päritoluriikide ja turvaliste kolmandate riikide kohta, kooskõlas Euroopa Liidu Varjupaigaametit käsitleva määrusega (EL) 2021/2303[24], et tugevdada demokraatlikku järelevalvet; nõuab, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikliga 17 kehtestatud kohustust esitada igal aastal määruse rakendamise kohta aruanne laiendataks

---

23 Vt kohtuotsus, Üldkohus, 14. juuni 2023, Covington & Burling ja Van Vooren *vs*. komisjon, T-201/21, ECLI:EU:T:2023:333.

24 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2303, mis käsitleb Euroopa Liidu Varjupaigaametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 439/2010, ELT L 468, 30.12.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj.

kõigile teistele ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele, mis on hõlmatud ELi toimimise lepingu artikliga 15;

17. taunib asjaolu, et komisjon ja nõukogu ei ole võtnud endiselt sisulisi järelmeetmeid vastusena eelmistes dokumentidele juurdepääsu käsitlevates Euroopa Parlamendi raportites esitatud soovitustele; taunib samuti asjaolu, et ELi institutsioonid ei avalda omal algatusel paljusid seadusandlike ettepanekutega seotud dokumente, takistades kodanikel teada saamast, millised dokumendid on tegelikult olemas, ja piirates seeläbi nende õigust taotleda dokumentidele juurdepääsu;

18. peab kahetsusväärseks, et komisjonilt on raske saada üksikasjalikku teavet ELi õiguse rakendamise ja järgimise tagamise kohta; kutsub seetõttu komisjoni üles tagama rikkumismenetlustes tehtud otsuste läbipaistvuse;

19. kutsub komisjoni üles tagama läbipaistvuse ELi eelarvega seotud otsuste puhul, eelkõige seoses ELi rahaliste vahenditega kolmandatele riikidele ning rände ja julgeoleku valdkonnas, sealhulgas teabe puhul, mis käsitleb rahastuse summat, eesmärki ja allikat, nii et Euroopa Parlament ja üldsus saaksid kontrollida ELi eelarve täitmist;

20. kordab oma muret asjaolu pärast, et komisjon vastab kordustaotlustele süsteemselt viivitustega, nagu ilmnes Euroopa Ombudsmani eriaruandes OI/2/2022/OAM kajastatud uurimisest, milles leiti, et struktuursed puudused, ebapiisavad ressursid ja mittetoimiv teabevahetus heidutasid üksikisikuid lõpuks kasutamast oma õigust tutvuda dokumentidega; peab kahetsusväärseks asjaolu, et komisjon ei ole veel täielikult järginud mõningaid Euroopa Ombudsmani peamisi soovitusi, eelkõige neid, mis on seotud tähtaegadest kinnipidamisega, ega näidanud üles konkreetset pühendumust nende järgimisele; kutsub komisjoni ja nõukogu üles võtma vajalikke meetmeid, et järgida ombudsmani soovitusi, ja tegelema selliste põhiprobleemidega nagu püsivad viivitused, vähene koostöö taotlejatega ja ebapiisav läbipaistvus kõrgetasemeliste juhtumite puhul; nõuab tungivalt, et komisjon likvideeriks süstemaatilised viivitused dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemisel; on veendunud, et ette tuleks näha võimalikud karistused või tagajärjed puhuks, kui institutsioonid ei vasta dokumentidele juurdepääsu taotlustele;

21. peab kahetsusväärseks asjaolu, et komisjon esitas mitu seadusandlikku ettepanekut ilma mõjuhinnanguta või ilma asjakohaselt põhjendatud erandita selle esitamise kohustusest; rõhutab, et kaasseadusandjaid tuleb seadusandlike algatuste aluseks olevatest tõenditest täielikult teavitada, et kaitsta seadusandliku protsessi läbipaistvust; kutsub komisjoni üles tagama, et kõik tulevased seadusandlikud ettepanekud oleksid kooskõlas põhiõigustega ning põhineksid usaldusväärsetel ja kontrollitavatel

andmetel, mis näitavad selgelt ettepaneku vajalikkust, proportsionaalsust ja oodatavat tulemuslikkust, ja et nendega koos esitataks põhjalikud mõjuhinnangud; nõuab lisaks tungivalt, et komisjon tagaks täieliku läbipaistvuse nende sidusrühmade valimisel, kellega konsulteeritakse seadusandlike ettepanekute koostamise käigus, ja piisava aja laialdaste avalike konsultatsioonide korraldamiseks;

22. peab äärmiselt kahetsusväärseks läbipaistvuse jätkuvat puudumist nõukogus; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et hiljutised analüüsid osutavad jätkuvalt omal algatusel avaldamise ja registreerimistavade puudumisele; tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 16 lõike 8 kohaselt peavad nõukogu istungid seadusandlike aktide eelnõude arutamisel ja hääletamisel olema avalikud; rõhutab, et käimasolevates seadusandlikes menetlustes enamiku ettevalmistavate dokumentide juurdepääsupiirang (märge „LIMITE“) piirab ebaproportsionaalselt kodanike õigust tutvuda seadusandlusega seotud dokumentidega; rõhutab, et selleks, et kodanikud saaksid täielikult kasutada dokumentidega tutvumise õigust, tuleks kõik koostatud ja/või institutsiooni sees edastatud seadusandlusega seotud dokumendid loetleda kergesti kasutatavas avalikus registris; kutsub nõukogu tungivalt üles täiustama oma reegleid ja menetlusi, mis puudutavad läbipaistvust, sealhulgas seadusandlusega seotud dokumentide kättesaadavust ja liigitamist; toob lisaks esile Euroopa Liidu Kohtu praktika, milles tunnistatakse üldsuse õigust tutvuda õigusloomeprotsessis osalevate nõukogu töörühmade koostatud dokumentidega; märgib siiski, et juurdepääsu dokumentidele tuleb endiselt eraldi taotleda; võtab tõsise murega teadmiseks leiud selle kohta, et nõukogu on keeldunud andmast juurdepääsu kolmepoolsete läbirääkimistega seotud dokumentidele, nagu nõukogu üldised lähenemisviisid, neljaveerulised dokumendid, päevakorrad ning kolmepoolsete kohtumiste tulemuste kokkuvõtted ja protokollid;

23. kordab, et nõukogu peab järgima rangemaid läbipaistvusnorme; rõhutab, et kui üks institutsioon keeldub pidevalt andmast üldsusele juurdepääsu ELi otsustusprotsessiga seotud dokumentidele, õõnestab see institutsioonidevahelist usaldust;

24. rõhutab, et rahvusvahelistel lepingutel on siduv õiguslik toime ja need kujundavad ELi õigusakte; rõhutab seetõttu, et kogu läbirääkimisprotsessi vältel tuleb tingimata tagada täielik läbipaistvus, andes Euroopa Parlamendi liikmetele õigeaegse ja piiramatu juurdepääsu kõigile asjakohastele dokumentidele; tuletab meelde, et kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 10 tuleb Euroopa Parlamenti teavitada „viivitamata ja täielikult kõigil menetluse etappidel“;

25. väljendab heameelt kohtuasjas Stevi ja The New York Times *vs*. komisjon tehtud Euroopa Liidu Kohtu otsuse üle, mis annab olulise

panuse kohtupraktikasse, mis on edendanud läbipaistvustavasid ELi institutsioonides, organites ja asutustes; märgib, et Euroopa Liidu Kohtu otsus jätab ruumi määruse (EÜ) nr 1049/2001 tänapäevaseks tõlgendamiseks, võttes arvesse nüüdisaegseid kommunikatsioonitavasid ja muutuvaid ootusi läbipaistvuse suhtes; tuletab meelde, et Euroopa Liidu Kohus täpsustas, et dokumentidele juurdepääsu õigus hõlmab kõiki asjakohaseid vorminguid ja sellest ei saa mööda hiilida sisemiste registreerimisreeglite või valikuliste dokumendihaldustavade abil; kutsub seetõttu kõiki ELi institutsioone, organeid ja asutusi üles omal algatusel säilitama, registreerima ja kättesaadavaks tegema kõiki ametlikke dokumente kõigis asjakohastes vormingutes, mis võivad olla näiteks digitaalne teabevahetus ja tekstsõnumid, kui need puudutavad avalikke küsimusi;

26. on seisukohal, et viis, kuidas komisjoni president kõnealuses asjas dokumentidele juurdepääsu taotluse puhul toimis, on vähendanud usaldust komisjoni vastu; peab kahetsusväärseks, et komisjon keeldub jätkuvalt selgitamast, miks ei saanud taotletud dokumentidele juurdepääsu anda; märgib, et kohtuotsuses rõhutatakse kohustust säilitada dokumente omal algatusel, tagamaks, et juurdepääsuõigust saab tulemuslikult kasutada;

27. märgib sellega seoses, et dokumendi registreerimine on dokumendi olemasolu tagajärg, mitte selle olemasolu eeltingimus, ja et komisjon ei saa tugineda üksnes registreerimise puudumisele oma süsteemis, et tõendada, et tal taotletud dokumente ei ole; on kindlalt veendunud, et dokumendi kaotamine või kustutamine üksnes dokumendi „lühiajaliseks“ kuulutamise tõttu kahjustab põhimõtteliselt läbipaistvuse ja hea valitsemistava põhimõtet ning loob ohtliku pretsedendi dokumentidele juurdepääsu taotluste edaspidiseks käsitlemiseks;

28. on mures COVID-19 vaktsiinide ostulepingute avaldamisega seoses läbipaistvuse puudumise pärast komisjonis; rõhutab, et Euroopa Liidu Kohus leidis, et komisjon ei andnud üldsusele COVID-19 vaktsiinide ostulepingutele piisavalt laialdast juurdepääsu[25];

29. nõuab, et ELi institutsioonid, organid ja asutused lähtuksid oma tegevuses vaikimisi läbipaistvuse põhimõttest ja avaldaksid dokumente omal algatusel, mille lõppeesmärk on see, et kodanikud saaksid täielikult kasutada oma õigust tutvuda dokumentidega ja täita oma kontrollirolli;

30. nõuab tungivalt, et komisjon tunnistaks, et läbipaistvuse ja dokumentidega tutvumise õiguse kasutamine kodanike poolt ei ole märk usaldamatusest, mida tuleks seetõttu piirata või takistada, vaid

---

25 Kohtuasjad T-689/21, Auken jt *vs*. komisjon, ning T-761/21, Courtois jt *vs*. komisjon.

pigem annab see ELi institutsioonidele võimaluse näidata, kuidas otsuseid tehakse, ja suurendada ühiskonna usaldust ELi vastu;

31. märgib murega, et praegu saavad kodanikud ainult vaidlustada dokumentidele juurdepääsu taotluse tagasilükkamist või õigeaegse vastuse puudumist, kui tähtajast ei peetud kinni, esitades kaebuse Euroopa Ombudsmanile, kelle soovitused ei ole kahjuks õiguslikult siduvad, või kaevates institutsiooni Euroopa Liidu Kohtusse, millega kaasneb äärmiselt pikk ja kulukas menetlus, mille tulemus ei ole kindel ja mis loob põhjendamatult heidutava koormuse kodanikele, kes soovivad vaidlustada otsust, millega keelduti dokumentidele juurdepääsu andmisest; toonitab, et väga suured kaasnevad kohtukulud heidutavad kodanikke ja kodanikuühiskonda kasutamast hartaga kaitstud õigust õiguskaitsele ja tõhusale õiguskaitsevahendile;

Soovitused

32. võtab teadmiseks, et komisjon võttis vastu muudetud sise-eeskirjad dokumentidele juurdepääsu kohta, ning märgib, et on tõstatatud küsimusi seoses nende vastavusega hartale, ELi lepingule, ELi toimimise lepingule ja määrusele (EÜ) nr 1049/2001 ja et Euroopa Liidu Üldkohtus on käimas kaebuste menetlemine; kutsub komisjoni tungivalt üles vaatama läbi oma dokumendihalduse ja arhiivide eeskirjad asjakohast kohtupraktikat arvesse võttes ning neid täpsustama või kohandama, et saavutada suurim võimalik läbipaistvus kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 15 ja määruse (EÜ) nr 1049/2001 nõuete ja mõttega; on seisukohal, et see aitab suurendada ELi demokraatia usaldusväärsust;

33. nõuab, et ELi institutsioonid, organid ja asutused kehtestaksid kättesaadavad menetlused juurdepääsu andmisest keeldumist puudutavate kaebuste käsitlemiseks ja meetmed tagamaks, et kodanikud saavad vajaduse korral otsuseid vaidlustada; tuletab meelde, et ELi institutsioonid on kohustatud andma konkreetsete asjaolude põhjal kohandatud vastuseid, mitte tuginema üksnes üldistele avaldamata jätmise eeldustele;

34. võtab teadmiseks, et komisjon võttis tagasi oma 2008. ja 2011. aasta ettepaneku, millega sooviti muuta määrust (EÜ) nr 1049/2001; peab kahetsusväärseks, et need otsustati tagasi võtta pärast aastaid kestnud ummikseisu ilma selge tegevuskava, ajakava või sisulise konsulteerimiseta, mistõttu jäeti kasutamata hea võimalus olemasolevat aegunud raamistikku ajakohastada; soovitab tungivalt, et komisjon uuriks erinevaid liikmesriikide õigusakte ja tavasid seoses dokumentidele juurdepääsuga, sealhulgas liikmesriikides, kus läbipaistvusnõuded on rangemad kui ELi tasandil;

35. kutsub komisjoni üles esitama ajakohastatud ja ambitsioonikama ettepaneku, milles on arvesse võetud Euroopa Liidu Kohtu ja

Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikat ning Euroopa Parlamendi soovitusi, sealhulgas 2011. aasta seisukohta määruse (EÜ) nr 1049/2001 kavandatud muutmise kohta, ja mis sisaldab karistusi läbipaistvusnõuete rikkumise eest; kutsub lisaks komisjoni üles piirama erandeid rangelt vajalike juhtudega ning kehtestama uue ambitsioonika ELi standardi avatuse ja dokumentidele üldsuse juurdepääsu kohta; nõuab, et seni, kuni esitatakse ajakohastatud ettepanek, tõlgendataks määrust (EÜ) nr 1049/2001 rangelt ja kohaldataks seda järjekindlalt kooskõlas asjakohase kohtupraktika ja põhimõttega, et tagada tuleks võimalikult laialdane juurdepääs;

36. rõhutab, et Euroopa Parlament peaks näitama üles head eeskuju, avaldades omal algatusel dokumente oma väljakujunenud tava kohaselt, mida järgitakse õigusloome läbipaistvuse vallas, ning rakendades seda lähenemisviisi ka seadusandliku menetluse ja tööga seotud dokumentide, näiteks koordinaatorite koosolekute päevakordade ja protokollide ning esimeeste konverentsi päevakordade puhul;

37. tuletab meelde oma üleskutset komisjonile kõrvaldada viivitamatult süsteemsed viivitused kordustaotluste menetlemisel, rakendades selleks proaktiivset lähenemisviisi, täiustades sisemenetlusi, nähes põhjaliku vajaduste hindamise põhjal ette piisavad inimressursid ja rahalised vahendid ning tagades õigeaegse ja läbipaistva teabevahetuse taotlejatega, et täita õiguslikke kohustusi ning suurendada üldsuse usaldust ja osalemist;

38. soovitab ELi institutsioonidel, organitel ja asutustel avaldada oma veebisaitidel nõuandeid selle kohta, millist teavet peaks määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohane dokumentidele juurdepääsu taotlus sisaldama, et lihtsustada selliste taotluste menetlemist;

39. rõhutab, et avaliku sektori asutuste valduses olev keskkonnateave pakub avalikku huvi ja Århusi konventsiooni kohaselt peaks üldsusel olema sellele teabele laialdane juurdepääs; peab kahetsusväärseks asjaolu, et keeldumine juurdepääsu andmisest teabele, mis puudutab heite mõju keskkonnale, näiteks keemilise saaste puhul, võib mõjutada negatiivselt rahvatervist ja kodanike kaitsmist ohtlike ainete eest;

40. väljendab heameelt Euroopa Ombudsmani poolt kiire läbivaatamise menetluse kehtestamise üle juhtudeks, kui juurdepääsu taotlus tagasi lükatakse;

41. nõuab, et ELi institutsioonid, organid ja asutused töötaksid välja koolitusprogrammid ja pakuksid neid kõigile asjakohastele töötajatele, eelkõige dokumentide ja otsustusprotsesside haldajatele, et edendada asutusesisest läbipaistvust, vastutavust ja head valitsemistava;

42. nõuab, et dokumentidele juurdepääsu andmisest keeldumise otsused tehtaks pärast objektiivset ja juhtumipõhist hindamist, et neist teatataks põhjendamatu viivituseta ning et neile lisataks põhjendatud ja konkreetne selgitus kooskõlas asjakohase kohtupraktikaga; tuletab kõigile ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele meelde, et iga otsus, millega keeldutakse üldsusele dokumentidele juurdepääsu andmisest, peab piirduma sellega, mis on hädavajalik, ja tuleks vastu võtta norme rangelt tõlgendades, et võimaldada avalikku kontrolli ja kaitsta demokraatia usaldusväärsust, tagades, et kodanikud mõistavad, miks juurdepääsu andmisest keelduti, ja et nad saavad vajaduse korral kasutada ettenähtud õiguskaitsevahendeid;

43. nõuab, et loodaks sõltumatu järelevalvemehhanism, mille alusel vaadatakse korrapäraselt läbi dokumentide salastamise ja salastatuse kustutamise tavad;

44. kutsub komisjoni üles olema kolmandate isikutega sõlmitud lepingute osas läbipaistvam; kutsub komisjoni üles avaldama rohkem omal algatusel pakkumismenetluste kohta võimalikult palju teavet kooskõlas Euroopa Parlamendi varasemate üleskutsetega[26];

45. nõuab, et ELi institutsioonid võtaksid täies ulatuses ja kiiresti järelmeetmeid otsuste ja soovituste suhtes, mille Euroopa Ombudsman tegi pärast juurdepääsu andmisest keeldumise kohta esitatud kaebusi; nõuab, et ELi institutsioonid, organid ja asutused võtaksid kasutusele kiiremad, kättesaadavamad ja täiendavalt lihtsustatud menetlused juurdepääsu andmisest keeldumise kohta esitatud kaebuste käsitlemiseks ja meetmed tagamaks, et kodanikud saavad vajaduse korral otsuseid vaidlustada; soovitab sellega seoses nimetada ametisse kõrgemad ametnikud või sõltumatud eksperdid, kes suudavad põhjendamatu viivituseta dokumentidele juurdepääsu taotlustega seotud kaebused läbi vaadata;

46. nõuab täielikku läbipaistvust seoses tehisintellektisüsteemide kasutamisega ELi institutsioonide otsustes ja menetlustes, sealhulgas üksikasjaliku teabe avaldamist algoritmide, treenimisandmete ja mõju hindamiste kohta;

47. toonitab, et teadmiste puudumine selle kohta, kas dokumendid on tegelikult olemas, võib takistada kodanikel kasutamast juurdepääsu taotlemise õigust; rõhutab, et selle tagamine, et kodanikud mõistaksid ja saaksid üksikasjalikult jälgida õigusloomeprotsessi ja selles osaleda, on aluslepingutest ja hartast tulenev õiguslik nõue ning põhinõue demokraatliku kontrolli ja demokraatia jaoks üldiselt; nõuab seetõttu sihipäraste teadlikkuse suurendamise ja teavituskampaaniate korraldamist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil, et teavitada kodanikke nende õigusest pääseda juurde

---

[26] Näiteks 9. septembri 2025. aasta resolutsioonis avalike hangete kohta, vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0174.

dokumentidele ning nende õiguste kasutamiseks olemas olevatest vahenditest ja menetlustest;

48. rõhutab, et rahvusvahelistel lepingutel on siduv õiguslik toime ja need kujundavad ELi õigusakte; rõhutab seetõttu, et kogu läbirääkimisprotsessi vältel tuleb tingimata tagada täielik läbipaistvus, andes Euroopa Parlamendile õigeaegse ja piiramatu juurdepääsu kõigile asjakohastele dokumentidele; nõuab, et Euroopa Parlamenti teavitataks viivitamata ja täielikult menetluse kõigil etappidel vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 10;

49. nõuab tungivalt, et nõukogu täiustaks oma reegleid ja menetlusi, mis on seotud õigusloome läbipaistvusega; nõuab, et nõukogu avaldaks omal algatusel ja õigel ajal üldised ja osalised lähenemisviisid ning kõik seadusandlike ettepanekutega seotud nõukogu ettevalmistavad dokumendid, sealhulgas kõigi liikmesriikide seisukohad ja töörühmakoosolekute protokollid, kehtestades nende avaldamise tavapärase tavana kõigis otsustusetappides, kooskõlas aluslepingutes ja hartas sätestatud demokraatliku osalemise põhimõttega;

50. nõuab, et ELi institutsioonid järgiksid täielikult otsust, mille Üldkohus tegi kohtuasjas T-540/15[27] seoses neljaveerulistele dokumentidele juurdepääsuga; nõuab lisaks, et ELi institutsioonid avaldaksid omal algatusel muid kolmepoolsete läbirääkimiste dokumente, nagu päevakorrad ning kolmepoolsete kohtumiste tulemuste kokkuvõtted ja protokollid;

51. rõhutab, et läbipaistvus peab käima käsikäes vastutavusega; nõuab, et Euroopa Ombudsman hakkaks tegema korrapäraseid auditeid institutsioonide poolt läbipaistvuskohustuste täitmise kohta;

52. nõuab, et Euroopa Parlamendi veebisaidile lisataks kergesti kasutatav süsteem, kus iga nimelise hääletuse puhul on nähtav hääletusele pandud tekst ning hääletustulemused fraktsioonide ja Euroopa Parlamendi liikmete kaupa, kooskõlas Euroopa Parlamendi varasema üleskutsega suurendada läbipaistvust ja võtta kasutusele kergesti kasutatavad vahendid, et kodanikud saaksid Euroopa Parlamendi menetlustega hõlpsamini tutvuda;

53. nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid võtaksid Århusi konventsiooni vastavuskomitee ja Euroopa Ombudsmani leidude ja soovituste põhjal meetmeid ning täidaksid samal ajal oma rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad Århusi konventsioonist ja õigusriigi põhimõttest;

o
o o

---

[27] Kohtuotsus, Üldkohus, 22. märts 2018, De Capitani *vs*. Euroopa Parlament, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167.

54. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.